Wetsvoorstel Zelfstandigenwet

De belangrijkste punten ZZP-wetgeving op een rij

Peter van den Bunder
Kunstenbond

I juli 2026

Kunstenbond, vakbond van de culturele en creatieve sector

ZZP’ers én werknemers
Voor én achter de schermen

Handhaving schijnzelfstandigheid wacht niet op nieuwe wetgeving (en de rechter ook niet)

NOS
https://nos.nl › artikel › 2596952-nog-steeds-onduidelij...

Nog steeds onduidelijkheid over zzp-handhaving, een jaar ...

Ook in 2026 moeten werkgevers het nog heel bont maken om een boete te krijgen, maar het risico op naheffingen is onverminderd aanwezig.

de Rechtspraak

Of een Uber-chauffeur een ondernemer is of een werknemer ligt aan de individuele omstandigheden van die chauffeur. Dat heeft het gerechtshof Amsterdam besloten in een langlopende zaak. Het gerechtshof zegt niet voor hele groepen chauffeurs te kunnen vaststellen dat ze eigenlijk werknemer zijn.

Coalitie-akkoord

Zelfstandig werkenden

- Een steeds groter wordende groep zelfstandig werkenden hoort bij de moderne arbeidsmarkt waarin de wens naar autonomie toeneemt. Deze groep willen wij de ruimte en duidelijkheid geven die ze verdienen.
- We voeren we de Zelfstandigenwet gefaseerd in.
- We beginnen met het invoeren van het rechtsvermoeden van werknemerschap uit de Vbar (het verduidelijkingsdeel wordt dus geschrapt), *samen met de sectorale rechtsvermoedens en toetsingscommissie* uit de Zelfstandigenwet.
- Daarna dient het kabinet zo snel mogelijk de rest van de Zelfstandigenwet in.
- We zetten de behandeling van de wet Basisverzekering arbeidsongeschiktheid zelfstandigen (BAZ) voort met de mogelijkheid om privaat te verzekeren (opt out), zoals afgesproken in het pensioenakkoord.
- We willen stimuleren dat mensen in dienst blijven in (semi-)publieke sectoren zoals zorg en onderwijs. Daarom bevorderen we goed werkgeverschap, onder andere door sociale innovatie. En nemen het SER advies hierover als uitgangspunt.

kunsten bond

De Zelfstandigenwet staat niet opzichzelf

- De Zelfstandigenwet is onderdeel van een breder pakket
- Centrale idee: ‘vast minder vast en flex minder flex.’
- De zelfstandigenwet is oorspronkelijk een initiatiefwet van het VVD-kamerlid Thierry Aartsen, die het nu zelf als minister mag gaan uitvoeren.
- Deze wet moet zorgen voor erkenning van zzp en het meer zekerheid bieden om zzp’ers in de kunnen huren.
- De wettelijk criteria volgen de rechtspraak.
- Het oorspronkelijke wetsvoorstel wordt in drieën geknipt:

1) omkering rechtsvermoeden bij laag tarief (al aangenomen, 2027)
2) Zelfstandigheid opnemen in de wet (dit jaar wetsvoorstel, 2028)
3) Sectorbenadering en laagdrempelige toetsing (2029)

De Zelfstandigenwet

Initiatiefwet Tweede Kamer: VVD met steun van D66, CDA en SGP

- Doel is ondernemerschap voorop zetten en aanvullend de arbeidsrelatie te beoordelen. En erkenning van Zelfstandig ondernemerschap.
- Koppelt vrijheid en verantwoordelijkheid aan elkaar
- Ontwerp naar Belgisch voorbeeld

Kenmerken

1) Zelfstandigentoets
   - Inschrijving KvK, btw-nummer, ondernemer, heeft voorziening voor arbeidsongeschiktheid en voor pensioen getroffen
2) Werkrelatietoets
   - Wil van partijen (vrije keuze?), vrijheid werktijd zelf te bepalen en vrijheid uitvoering van werk, afwezigheid van hierarchische controle
3) Sectoraal rechtsvermoeden
   - Overweging voor sectoren bij verhoogd risico
4) Laagdrempelige toetsing en advisering door commissie beoordeling toetsingskader Zelfstandigenwet
5) Omkering rechtsvermoeden bij laag tarief (VBAR)

De Zelfstandigentoets

- De redenering van de wetgever: ben je **zelfstandig ondernemer** dan heb je **autonomie.** Autonomie impliceert **geen gezag,** geen gezag betekent geen arbeidsovereenkomst.

- Voorwaarden voor een arbeidsovereenkomst zijn volgens het arbeidsrecht namelijk:
    - Betaling van loon;
    - Persoonlijke arbeid
    - **Gezag** (werken *in dienst)*

- Deze voorwaarden zijn cummulatief, ontbreekt er een, dan ontstaat er geen arbeidsovereenkomst.

kunsten bond

De Zelfstandigentoets

- Je gedraagt je als ondernemer in het economisch verkeer
- Je loopt ondernemingsrisico
- Je hebt voorzieningen getroffen voor het werken voor eigen rekening en risico
- Je voert een deugdelijke administratie

- Deze voorwaarden komen grotendeels overeen met de criteria voor het hebben van een onderneming en het doen van belastingaangifte winst uit onderneming

- Belangrijke aanvulling uit deze criteria zijn hebben van een zekere voorziening voor werk/opdrachtloosheid, ziekte, arbeidsongeschiktheid en pensioen.

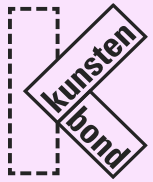
De Zelfstandigentoets

- Je gedraagt je als ondernemer in het economisch verkeer
- Je loopt ondernemingsrisico
- Je hebt voorzieningen getroffen voor het werken voor eigen rekening en risico
- Je voert een deugdelijke administratie

- Deze voorwaarden komen grotendeels overeen met de criteria voor het hebben van een onderneming en het doen van belastingaangifte winst uit onderneming

- Belangrijke aanvulling uit deze criteria zijn hebben van een zekere voorziening voor werk/opdrachtloosheid, ziekte, arbeidsongeschiktheid en pensioen. Ze

- Deze toets lijkt een beetje op de VAR. Hoe deze toets vorm te geven is de grote vraag.

De Werkrelatietoets

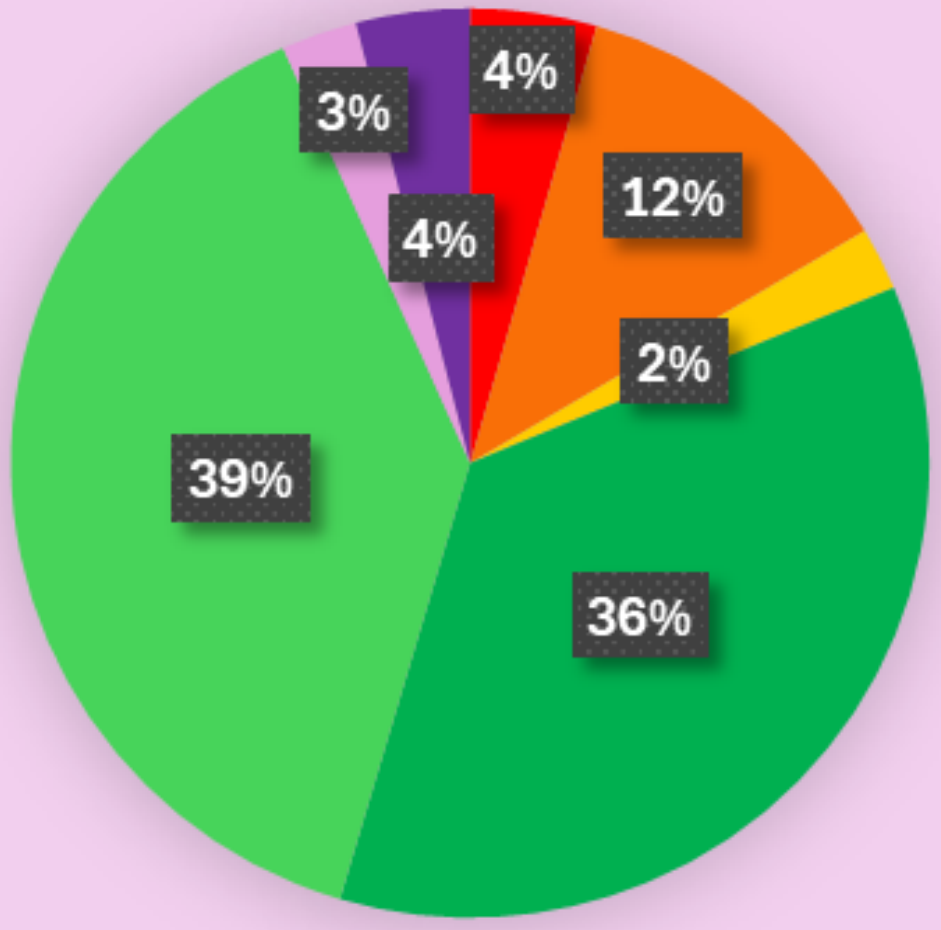
Baan of opdracht?

Criteria die wijzen op werken in dienst, oftewel een baan

- Wil van partijen
- Vrijheid om zelf te bepalen hoe je het werk doet
- Vrijheid van werktijden en van locatie
- Werken voor eigen rekening en risico
- Zelfstandig werken binnen de arbeidsrelatie
- Duur van de opdracht?

kunstenaars, creatieven en aantal opdrachtgevers

(bron CBS 2021/2023)

- 1 klant
- 2 tot 10 klanten, 1 dominant
- 10 of meer klanten, 1 dominant
- 2 tot 10 klanten, geen dominant
- 10 of meer klanten, geen dominant
- Geen klanten
- Onbekend

Gesprek De Creatieve Coalitie & Kunstenbond met minister Thierry Aartsen

- Tijdspad: eind van 2026 wetsvoorstel naar de Tweede Kamer. Slaat internetconsultatie over (!). Intreding: per 1 januari 2028.
- Sectorale rechtsvermoeden; het doel was om recht te doen aan sectorale verschillen. Dat komt later. Het is nadrukkelijk uitstel, niet afstel.
- Als je voldoet aan de Zelfstandigentoets en de Werkrelatietoets, dan kun je stoppen met het artikel 7:160 BW aflopen.
- Nú maakt ministerie keuzes over uitvoering en minimaliseren sectorale verschillen.

Onze inbreng:

1. Vergaande informatieplicht vanuit opdrachtgevers richting opdrachtnemers. Daarnaast verleggen van boetes in overeenkomsten. -> Voorkomen in nieuwe wet.
2. Belangrijk dat gezichtspunten uit Deliveroo-arrest over ‘totstandkoming van de afspraken’ en ‘invloed op beloning’ behouden blijven.
3. Pleidooi gedaan om deze wet te gebruiken om de emancipatie van zzp’ers aan de onderkant te stimuleren.
4. Aandacht gevraagd voor het verschil tussen artistiek gezag (en dat dat niet hetzelfde is als aansturing).
5. Aandacht gevraagd voor marktmacht: economische gelijkheid en marktomstandigheden zijn niet gelijk, terwijl deze wet uitgaat van contractgelijkheid

Vragen in de praktijk: Q&A-time